

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2023-2025: Pikku-likan päiväkot

Kehitettävä teema	Tavoite	Kehittämistoimenpiteet	Kehittämisaikataulu & vastuuhenkilö	Arviointi
Kirjojen moninaisuus	Kirjat antavat samaistumisen kohteita monenlaisille lapsille. Lasten ikätaso huomioidaan kirjoissa. Kirjojen käsittelyn harjoittelu ja innostus niiden pariin.	Hyödynnetään kirjastoautoa ja kirjastoa monipuolisen materiaalin hankintaan, huolehditaan että kirjoissa on samaistumisen kohteita laajasti. Huolehditaan, että kirjat ovat ikätasoisia. Puhutaan ja näytetään mallia lapsille kirjojen käsittelystä. Panostetaan kirjojen esille panoon.	Helmi-huhtikuu: Ryhmiä opettajat vastaavat toimenpiteiden toteutuksesta.	Toukokuussa: Kirjat käyty ryhmissä läpi, ne ovat monipuolisia ja ikätasoisia. Kirjat lasten saatavilla, esillepano vaihtelevaa. Kirjojen käsittelyä harjoiteltu yhdessä lasten kanssa. Jatketaan tavoitteen kanssa ensi kaudella 2024-2025: hankitaan pienten paksusivuisia kirjoja. Panostetaan edelleen kirjojen esillepanoon ja harjoitellaan käsittelyä.

Kehut ja myönteinen kohtaaminen	Jokainen lapsi saa positiivista huomioita päivittäin.	Aikuisille ”muistutuslaput” kehumiseen eri tiloihin. Kehukortti (esim. palkinto, vihreä valo) jokaiselle aikuiselle avainnauhaan.	Helmi-huhtikuu: Ryhmien opettajat huolehtivat, että oman tiimin jäsenillä on kehu kortti omassa avainnauhassaan sekä huolehtivat muistilaput ryhmän tiloihin. Toukokuun alussa: Jokaiselle työntekijälle arviointiin oma kehuja havainnointi -lomake, jolla seurataan positiivisen huomion jakautumista uudelleen. Katja huolehtii lomakkeet ryhmiin.	Toukokuussa: Kehukortit melkein kaikilla työntekijöillä, kehuja muistutuslaput löytyvät tiloista. Arviointilomaketta oli muistettu täyttää vaihtelevasti, mutta kokemus oli, että jokainen lapsi saa positiivista huomioita päivittäin. Ns. ”helpot” lapset saavat kuitenkin vähemmän kehuja kuin tukea paljon tarvitsevat. Syksyllä -24 vahvistetaan positiivisen huomion juurruttamista arjen toimintatavaksi ja kiinnitetään huomiota siihen, että kaikki lapset saavat kehuja yhtä paljon.
--	--	---	---	--

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

Milloin selvitystä tehty ja mitä havaittu:

1. Suunnittelu aloitettu syksyllä -23. Selvitystä tehdään marras-joulukuu -23.
2. Selvitys aloitettu marraskuussa -23 henkilökunnan perehdyttämällä aiheeseen ja kouluttamistarpeiden selvityksellä Forms-kyselyn avulla. Joulukuussa -23 selvitetty Kartoita kehut -menetelmällä myönteistä palautetta ja tammikuussa -24 tehty kirjainventaario. Selvityksen mukaan kehuissa ei näkyvillä sukupuolittuneita eroja, mutta tietyt lapset jäävät vähemmälle huomiolle ja kehut painottuvat lähinnä ruokailu- ja toimintahetkiin. Kirjainventaarion mukaan päiväkodin omissa kirjoissa paljon stereotypioita eikä materiaali ole kovin monipuolista, kirjastossa lainatuissa monipuolisemmin sukupuolia, mutta muilta osin moninaisuus olisi voinut olla niissäkin laajemmin esillä. Ryhmissä oli myös jonkin verran kirjoja, jotka eivät vastanneet ryhmän ikätasoa. Tammikuussa -24 tehty lisäksi vanhemmille Forms-kysely päiväkodin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumisesta, johon saimme 23 vastausta (asiakasperheitä n. 55, joten vastausprosentti melko hyvä). Kyselystä saimme hyvää palautetta, mm. 21 koki varhaiskasvatuksen olevan yhdenvertaista ja 2 vastasi joskus (0 ei), tasa-arvon osalta vastaukset olivat 22 ja 1 joskus (0 ei). Myös perheiden moninaisuuden huomioinnin ja sukupuolisensitiivisyyden osalta vastauksissa oli yhtä paljon kyllä-vastauksia.

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA

1. Suunnittele

- Tutustu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakien vaatimuksiin toiminnallisesta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelusta ja keskeisiin käsitteisiin.
- Pohdi suunnitelman paikkaa: teettekö toiminnallisen tasa-arvosuunnitelman ja toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman yhdessä? Tulevatko ne osaksi jo olemassa olevia suunnitelmia kuten toimintasuunnitelmaa tai vasua? Lain mukaan suunnitelmien pitää olla vähintään toimipaikkakohtaisia.
- Tässä vaiheessa voit kirjata lomakkeeseen, milloin suunnittelu on aloitettu ja milloin selvitystä tullaan tekemään.

2. Selvitä

- Käytä erilaisia havainnointimenetelmiä apuna, kun selvität tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilannetta.
- Ota reippaasti aikaa, vaikka koko syksy, selvittämiseksi ja pyri siihen, että löydätte nimenomaan rutiineja ja toistuvia toimintamalleja, jotka kaipaavat muutosta tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden kannalta.
- Kun selvitystä on tehty, kirjaa lomakkeeseen mitä se paljasti. Millaisissa asioissa olette onnistuneet? Mitä kehitettävää löytyi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta?

3. Kehitä

- Tehdyn selvityksen perusteella valitkaa kehittämiskohteita.
- Toiminnallisessa tasa-arvosuunnitelmassa kehitettävien asioiden tulee liittyä sukupuoleen ja toiminnallisessa yhdenvertaisuussuunnitelmassa muihin ominaisuuksiin tai tekijöihin kuten perhemuotoihin, kieleen, ikään, uskontoon, vammaisuuteen tai ihonväriin.
- Tässä vaiheessa kirjaa lomakkeeseen kehittämiskohteet, niille tavoitteet sekä konkreettisia toimenpiteitä, joilla pyritte tavoitteita kohden.

4. Arvioi

- Kun kehittämiseen liittyviä toimenpiteitä on tehty esimerkiksi kevään ajan, arvioikaa niiden vaikutuksia.
- Kirjaa tässä vaiheessa lomakkeeseen saavutitteko tavoitteet? Mikä toimi? Mikä ei? Siirryttekö seuraavaksi selvittämään uusia kehittämisaiheita vai jatkatteko vielä samojen teemojen parissa?